

ÖVERSYN AV KOMMISSIONENS MEDDELANDE OM TILLÄMPNINGEN AV REGLERNA OM STATLIGT STÖD PÅ RADIO OCH TV I ALLMÄNHETENS TJÄNST

1. INLEDNING

År 2001 antog kommissionen sitt meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på radio och TV i allmänhetens tjänst (nedan kallat ***radio- och TV-meddelandet***) för att ge vägledning om hur finansieringen av offentliga radio- och TV-programföretag (nedan kallade offentliga programföretag) ska bedömas mot bakgrund av artikel 86.2 i EG-fördraget och Amsterdamprotokollet.

Kommissionens bedömning grundar sig på följande ***vägledande riktlinjer***: Enligt Amsterdamprotokollet har medlemsstaterna stor handlingsfrihet när det gäller att utforma, organisera och finansiera radio och TV i allmänhetens tjänst. Därför godtar kommissionen en bred definition av begreppet offentliga tjänster (public service) som även omfattar sport och underhållning som en del av uppdraget att tillhandahålla ett väl avvägt och varierat programutbud. Valet av finansiering omfattar i princip också möjligheten för offentliga programföretag att kombinera statlig finansiering med reklamintäkter. Medlemsstaterna får själva utforma sitt uppdrag att verka i allmänhetens tjänst, och det enda som kontrolleras är förekomsten av "uppenbara felaktigheter" i utformningen¹, men de måste definiera uppdraget tydligt och exakt. Dessutom undersöker kommissionen eventuella oproportionerliga effekter på konkurrensen genom överkompensation och korssubventionering till förmån för kommersiell verksamhet samt konkurrensbegränsande agerande.

Meddelandet har på det hela taget visat sig vara ett lämpligt verktyg för att undersöka finansieringssystemen i ett stort antal medlemsstater. Sedan meddelandet antogs 2001 har ***kommissionen antagit nästan 20 beslut*** på detta område. Oftast har klagomål varit den utlösande faktor som satt igång undersökningarna.

Kommissionen anser att det skulle öka öppenheten och klarheten om rättsläget om radio- och TV-meddelandet uppdaterades för att beakta erfarenheterna av enskilda undersökningar och de ytterligare klagomånen som ges i ***kommissionens beslutspraxis*** sedan 2001. Det har också skett ***förändringar i de rättsliga förhållandena***, t.ex. kommissionens beslut och rambestämmelserna om statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster² samt det ändrade direktivet om television utan gränser och direktivet om audiovisuella medietjänster³. Dessutom kräver ***marknadsutvecklingen*** på grund av

---

¹ I meddelandet nämns reklam och e-affärer som exempel.

² Kommissionens beslut av den 28 november 2005 om tillämpningen av artikel 86.2 i EG-fördraget på statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (EUT L 312, 29.11.2005) och gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster (EUT C 297, 29.11.2005).

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/65/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, Europeiska unionens officiella tidning, 18 december 2007, L 332/27.

digitalisering och mediekonvergens en ingående analys och en eventuell vidareutveckling av befintliga regler.

Både i det nuvarande radio- och TV-meddelandet och i det nyligen antagna direktivet om audiovisuella medietjänster hänvisas det till resolutionen från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar av den 25 januari 1999 om radio och TV i allmänhetens tjänst⁴, som tillsammans med direktivet om audiovisuella medietjänster bekräftar att de programföretag som verkar i allmänhetens tjänst även fortsättningsvis måste dra nytta av den tekniska utvecklingen för att genomföra sitt uppdrag. Kännetecknande för den europeiska audiovisuella mediemarknaden är att privata och offentliga leverantörer av audiovisuella medietjänster verkar sida vid sida. Kommissionens *övergripande syfte* är att utforma en lämplig rättslig ram för den framtida finansieringen av radio och TV i allmänhetens tjänst i en ny mediemiljö. Vid utformningen av den rättsliga ramen bör hänsyn tas till vikten av radio och TV i allmänhetens tjänst och behovet av statligt stöd å ena sidan och eventuella negativa effekter för konkurrensen å andra sidan. Öppenhet, proportionalitet och ansvarighet bör vara vägledande principer. När reglerna utformas bör man göra en avvägning mellan, å ena sidan, behovet av att ha tillräckligt klara och precisa krav på EU-nivå och, å andra sidan, medlemsstaternas frihet att utforma sitt system för radio och TV i allmänhetens tjänst enligt sina egna rättstraditioner (i överensstämmelse med Amsterdamprotokollet) och att själva välja hur de genomför de krav som anges i meddelandet.

Det *pågående samrådet* ger medlemsstaterna och de berörda aktörerna tillfälle att framföra sina synpunkter om de aktuella problemen. Kommissionen kommer att analysera resultatet av samrådet noggrant innan den beslutar i vilken omfattning de nuvarande reglerna behöver ändras. Den kommer vid behov att lägga fram ett förslag till ändring av radio- och TV-meddelandet, eventuellt under andra halvåret 2008, så att det ändrade meddelandet kan tas i bruk före sommaren 2009.

2. HUR BIDRAR MAN TILL SAMRÅDET?

Medlemsstater och andra berörda parter uppmanas fylla i frågeformuläret. Frågorna kan besvaras på samtliga officiella EU-språk. Med tanke på eventuella dröjsmål vad gäller översättningen av synpunkter som lämnats på vissa språk ser kommissionen gärna att svaren finns färdigt översatta till något av kommissionens arbetspråk (engelska, franska eller tyska). Kommentarer som går utöver frågorna i formuläret är också välkomna.

Svaren ska vara inne senast den 10 mars 2008. Svaren ska skickas till Europeiska kommissionen, GD Konkurrens, registreringsenheten för statligt stöd, 1049 Bryssel, ”HT.963”, helst per e-post till Stateaidgreffe@ec.europa.eu.

GD Konkurrens planerar att göra svaren på detta frågeformulär tillgängliga på sin webbplats (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.cfm). Därför ska de som inte vill att deras identitet eller delar av deras svar ska avslöjas ange detta tydligt och samtidigt lämna in en icke-konfidentiell version. Om inga konfidentiella uppgifter har angetts utgår GD Konkurrens från att svaret inte innehåller någonting som är konfidentiellt och att det kan offentliggöras i sin helhet.

---

⁴ EGT C 30, 5.2.1999, s. 1.

FRÅGEFORMULÄR

ANM: En översikt över de nuvarande reglerna, kommissionens beslutspraxis och preliminära åsikter om dess tjänster när det gäller översynens omfattning ges i motiveringen (endast på engelska). Den innehåller nyttig bakgrundsinformation med tanke på detta frågeformulär. Varje kapitel i motiveringen introducerar motsvarande del av frågeformuläret med samma numrering.

1. ALLMÄNT

- 1.1. Det har skett en betydande utveckling på lagstiftningsområdet sedan 2001 när det gäller radio och TV i allmänhetens tjänst: direktivet om audiovisuella medietjänster samt beslutet och rambestämmelserna om ersättning för offentliga tjänster har antagits och kommissionens beslutspraxis har utvecklats. Tycker ni att meddelandet borde uppdateras mot bakgrund av denna utveckling? Eller anser ni att denna utveckling inte motiverar att en ny text antas?
- 1.2. Hur skulle ni beskriva det rådande konkurrensläget för de olika aktörerna inom den audiovisuella mediesektorn? Ange om möjligt relevanta uppgifter om t.ex. ledande aktörer, marknadsandelar, marknadsandelarnas utveckling på marknaden för radio- och TV-verksamhet/reklammarknaden/andra relevanta marknader.
- 1.3. Vilken utveckling anser ni vara sannolik och var ser ni de största utmaningarna för denna sektor i framtiden? Anser ni att de nuvarande reglerna kommer att fortsätta vara giltiga mot bakgrund av utvecklingen eller tror ni att anpassningar blir nödvändiga?

2. BEDÖMNING AV FÖRENLIGHETEN MED DEN GEMENSAMMA MARKNADEN ENLIGT ARTIKEL 86.2 I EG-FÖRDRAGET, I KOMBINATION MED RADIO- OCH TV-MEDDELANDET

2.1. Överensstämmelse med kommissionens beslut och rambestämmelserna om ersättning för offentliga tjänster⁵

- 2.1.1. Anser ni att (åtminstone en del av) kraven i beslutet och rambestämmelserna om ersättning för offentliga tjänster⁶ bör tas med i det ändrade radio- och TV-meddelandet eller inte? Förklara varför.
- 2.1.2. Om ja, ange vilka krav som bör tas med och förklara vilka anpassningar som eventuellt vore lämpliga för radio- och TV-sektorn (se också frågorna nedan, särskilt de som gäller överkompensation; punkt 2.6).

2.2. Definition av uppdraget att verka i allmänhetens tjänst

- 2.2.1. Ni uppmanas ge information om hur uppdraget att verka i allmänhetens tjänst definieras i ert land, särskilt när det gäller ny medieverksamhet.

---

⁵ Kommissionens beslut av den 28 november 2005 om tillämpningen av artikel 86.2 i EG-fördraget på statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (EUT L 312, 29.11.2005) och gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster (EUT C 297, 29.11.2005).

⁶ Se punkt 2.1 i motiveringen för en översikt över de olika faktorerna.

- 2.2.2. Anser ni att skillnaden mellan offentliga tjänster och annan verksamhet bör klargöras ytterligare? Om ja, vilka åtgärder skulle kunna klargöra skillnaden (t.ex. att medlemsstaten utarbetar en förteckning med exempel på kommersiell verksamhet som inte omfattas av uppdraget att verka i allmänhetens tjänst)?
- 2.2.3. Enligt det nuvarande meddelandet kan annan verksamhet än TV-program i traditionell bemärkelse vara en del av uppdraget att verka i allmänhetens intresse, förutsatt att sådan verksamhet tillgodoser samma demokratiska, sociala och kulturella samhällsbehov. Anger denna bestämmelse tillräckligt klart den tillåtna omfattningen av sådan verksamhet? Varför? Om nej, anser ni att frågan behöver klargöras ytterligare i ett ändrat radio- och TV-meddelande?
- 2.2.4. Anser ni att det allmänna synsättet i kommissionens senaste beslutspraxis (dvs. fastställande av uppdraget att verka i allmänhetens tjänst på grundval av en förhandsbedömning för ny medieverksamhet) skulle kunna tas med i ett ändrat radio- och TV-meddelande?
- 2.2.5. Borde ett ändrat radio- och TV-meddelande ytterligare klargöra hur omfattande medlemsstaternas förhandsbedömning av uppdraget att verka i allmänhetens tjänst ska vara?
- 2.2.6. Vilka tjänster eller kategorier av tjänster anser ni bör omfattas av en förhandsbedömning?
- 2.2.7. Bör ett ändrat radio- och TV-meddelande innehålla de grundläggande principerna när det gäller formella och materiella aspekter på en sådan bedömning (t.ex. tredje parts medverkan eller eventuella bedömningskriterier, t.ex. bidrag till klart identifierade mål, medborgarnas behov, utbud på marknaden, merkostnader, påverkan på konkurrensen)?
- 2.2.8. I vilken utsträckning borde ett ändrat radio- och TV-meddelande ange olika möjliga alternativ med tanke på att det finns flera olika sätt att fastställa public service-karaktern hos sådan verksamhet?

2.3. Anförtroende och tillsyn

- 2.3.1. Förklara hur uppdraget att verka i allmänhetens intresse anförtros i ert land. Omfattar förfarandet ett offentligt samråd innan uppdraget anförtros? I vilken utsträckning fastställs programföretagets uppdrag i rättsligt bindande handlingar genom vilka uppdraget anförtros? I vilken utsträckning överläts genomförandet samt fastställandet av verksamhetens exakta omfattning till de offentliga programföretagen? Är sådana ”genomförandeåtgärder” offentligt tillgängliga?
- 2.3.2. Förklara hur tillsynen över de offentliga programföretagen är ordnad i ert land. Vilka erfarenheter har ni av de tillsynsmekanismer som finns? Anser ni att tredje parter har tillräckliga möjligheter att vidta åtgärder mot påstådda överträdelser eller underlåtelser att fullgöra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst (och andra uppdrag) i ert land?

- 2.3.3. Anser ni att radio- och TV-meddelandet tydligare borde klargöra under vilka förhållanden det behövs ytterligare en handling genom vilken uppdraget anförtros (utöver de allmänna bestämmelserna i lag), eller är de nuvarande reglerna tillräckliga?
- 2.3.4. Anser ni att radio- och TV-meddelandet bör innehålla ytterligare klargöranden för att garantera ökad effektivitet i tillsynen över offentliga programföretag? Vilka anser ni fördelarna och de eventuella nackdelarna vara med tillsynsmyndigheter som är oberoende av det företag som anförtrotts uppdraget att verka i allmänhetens tjänst (i enlighet med radio- och TV-meddelandet) till skillnad från andra tillsynsmekanismer? Anser ni att en effektiv tillsyn måste omfatta mekanismer för bestraffning, och vilka i så fall?
- 2.3.5. Bör det finnas särskilda klagomålsförfaranden på nationell nivå där privata operatörer kan ta upp frågor som gäller omfattningen av de offentliga programföretagens verksamhet. Vilken form skulle de ha i så fall?

2.4. Dubbelfinansiering av offentliga programföretag

- 2.4.1. Hur tror ni att (delvis) statsfinansierade betaltjänster kan förväntas påverka konkurrensen?
- 2.4.2. Bör betaltjänster betraktas som rent kommersiell verksamhet eller finns det situationer då de skulle kunna ses som en del av uppdraget att verka i allmänhetens tjänst? Anser ni exempelvis att betaltjänster som en del av uppdraget att verka i allmänhetens tjänst i detta avseende bör begränsas till tjänster som inte erbjuds på marknaden? Eller tycker ni att betaltjänster under vissa förhållanden kan betraktas som en del av uppdraget att verka i allmänhetens tjänst? Om ja, ange under vilka förhållanden. Bör villkoren t.ex. omfatta särskilda målsättningar för allmännyttiga tjänster, särskilda behov som medborgarna har, förekomsten av annat liknande utbud på marknaden, att befintliga skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster är otillräckliga eller att existerande finansiering inte i tillräcklig utsträckning tillgodoser medborgarnas behov?

2.5. Krav på insyn

- 2.5.1. I vilken omfattning utför det offentliga programföretaget kommersiell verksamhet i ert land? Finns det en strukturell eller funktionell uppdelning mellan allmännyttig och kommersiell verksamhet?
- 2.5.2. Anser ni att det finns ett behov av en strukturell eller funktionell uppdelning av kommersiell verksamhet, och varför i så fall? Vilka positiva eller negativa effekter skulle antingen en strukturell eller en funktionell uppdelning få?
- 2.5.3. Anser ni att reglerna för kostnadsfördelning i det nuvarande radio- och TV-meddelandet skulle kunna förbättras mot bakgrund av erfarenheterna i ert land? Om ja, ge eventuella exempel på bra metoder. Eller anser ni att de nuvarande reglerna är tillräckliga?

- 2.5.4. Mot bakgrund av era svar på de föregående frågorna (2.4.2, 2.5.1, 2.5.2), anser ni att ett ändrat radio- och TV-meddelande bör innehålla ytterligare klargöranden av kraven på insyn?

2.6. Proportionalitetstest – uteslutande av överkompensation

- 2.6.1. Anser ni att radio- och TV-meddelandet bör innehålla ett krav på att medlemsstaterna måste fastställa tydliga parametrar för beräkning av kompensationen?
- 2.6.2. Anser ni att de nuvarande kraven i radio- och TV-meddelandet ger offentliga programföretag en tillräcklig ekonomisk stabilitet? Eller anser ni att de nuvarande reglerna i överdriven utsträckning begränsar flerårig ekonomisk planering av radio och TV i allmänhetens tjänst?
- 2.6.3. Under vilka förhållanden kan det motiveras att offentliga programföretag uppvisar ett överskott i slutet av räkenskapsåret? Anser ni att de motsvarande bestämmelserna i beslutet och rambestämmelserna om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (jfr översikten i motiveringen och särskilt taket på 10 % för årliga överskott) skulle kunna tas med i det nya radio- och TV-meddelandet?
- 2.6.4. Vilka garantier eller begränsningar bör det finnas så att en eventuell begränsning av konkurrensen kan undvikas (bör t.ex. marginalen på 10 % få användas fritt av de offentliga programföretagen inom ramen för uppdraget att verka i allmänhetens tjänst eller bör marginalen öronmärkas för särskilda ändamål så att reserver bara får användas för ändamål eller projekt som fastställts på förhand? Bör medlemsstaten se över det offentliga programföretagets ekonomiska behov om det uppvisar ständiga överskott)?
- 2.6.5. Anser ni att de nuvarande reglerna i radio- och TV-meddelandet eventuellt kan hindra offentliga programföretag från att uppnå effektivitetsvinster? Om ja, hur kan man rätta till situationen? Vilka system i ert land kan nämnas som föredöme?
- 2.6.6. Under vilka förhållanden och på vilka villkor anser ni att offentliga programföretag kan tillåtas ha en vinstmarginal?

2.7. Proportionalitetstest – uteslutande av sådan snedvridning av marknaden som inte är nödvändig för att fullgöra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst

- 2.7.1. Vilka mekanismer finns det i ert land som gör det möjligt för privata aktörer att utmana offentliga programföretag som påstås agera på ett konkurrensbegränsande sätt? Ange om ni anser att sådana mekanismer garanterar en tillräcklig och effektiv kontroll. Tas det hänsyn till lägre intäkter på grund av påvisat konkurrensbegränsande agerande (t.ex. prisunderskridande) när det fastställs om de offentliga programföretagen har överkompenserats?
- 2.7.2. När det gäller frågan huruvida offentliga programföretag eventuellt har agerat på ett konkurrensbegränsande sätt (särskilt avseende påstått

prisunderskridande), anser ni att radio- och TV-meddelandet bör innehålla krav på att offentliga programföretag ska bedriva sin kommersiella verksamhet på marknadsvillkor i enlighet med kommissionens beslutspraxis, inklusive lämpliga kontrollmekanismer?

- 2.7.3. Anser ni att metoden för att upptäcka prisunderskridande bör klargöras, eventuellt så att också andra test tas med som skulle kunna användas som ett alternativ till den metod som det för närvarande hänvisas till i radio- och TV-meddelandet? Ange vilka test som i ert land tillämpas på prisbeteendet hos offentliga programföretag och som skulle kunna användas som ett exempel på bra metoder.
- 2.7.4. Anser ni att radio- och TV-meddelandet bör innehålla klargöranden när det gäller statlig finansiering av rättigheter till viktiga sportevenemang? Om ja, ange vilka fler krav ni anser bör tas med i radio- och TV-meddelandet och hur de närmare bestämt skulle bidra till att lösa eventuella konkurrensproblem som orsakas av statlig finansiering. Eller anser ni att de nuvarande antitrustreglerna i tillräcklig utsträckning gör det möjligt att hantera de negativa effekter på konkurrensen som kan uppstå när sådana rättigheter förvärvas av offentliga programföretag?

2.8. Övriga frågor

- 2.8.1. Anser ni att hänvisningen till mindre medlemsstaters svårigheter är nödvändig?
- 2.8.2. Vilka svårigheter anser ni vara typiska för mindre medlemsstater och hur bör de beaktas?

3. AVSLUTANDE KOMMENTARER

- 3.1. Ni uppmanas förklara hur ni tror att en eventuell ändring av de nuvarande reglerna skulle påverka exempelvis utvecklandet av innovativa tjänster och, mer allmänt, sysselsättning och tillväxt inom mediesektorn, konsumenternas valmöjligheter, kvaliteten och tillgången på audiovisuella medier och andra medietjänster samt mediemångfald och kulturell mångfald.
- 3.2. I vilken mån väntar ni er att de kompletterande klargöranden som beskrivs ovan skulle kunna skapa nya administrativa krav och orsaka kostnader för att uppfylla kraven?
- 3.3. Anser ni att de ovan beskrivna klargörandena skulle skapa en bättre rättslig ram om de genomfördes?
- 3.4. Anser ni att de positiva effekterna av eventuella kompletterande klargöranden i enlighet med det som sammanfattas i frågeformuläret uppväger de negativa effekterna eller inte?